

Spēkā no 21.02.2004

Spēkā esošs

Publicēts: Vēstnesis, 20.02.2004, nr. 28

Publicēts: ZIŅOTĀJS, 22.04.2004, nr. 8

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

17.02.2004

Rīgā

Noteikumi nr. 83

Āfrikas cūku mēra likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība

Grozījumi: MK 07.04.2009. not. nr.315 (L.V., 15.apr., nr.57)

MK 29.09.2009. not. nr.1115 (L.V., 2.okt., nr.157)

(prot. Nr.7 17.§)

Izdoti saskaņā ar
Veterinārmedicīnas likuma
26.panta pirmo daļu un
27.panta trešo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Āfrikas cūku mēra uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumus mājas cūku novietnē (lauksaimniecības celtne, kurā pastāvīgi vai noteiktu laiku tiek audzētas vai pavairotas cūkas, vai norobežota teritorija, kurā audzē cūkas medījuma iegūšanai un kurā iespējams piemērot Āfrikas cūku mēra apkarošanas pasākumus), kautuvē, transportlīdzeklī un savvaļas cūku (cūkas, kuras netiek audzētas vai pavairotas novietnē vai netiek turētas norobežotā teritorijā medījuma iegūšanai) populācijā, kā arī valsts pārvaldes iestāžu kompetenci, rīkojumu izziņošanas un izpildes kārtību un kārtību, kādā tiek medītas savvaļas cūkas.

2. Āfrikas cūku mēris (turpmāk – cūku mēris) ir epizootiska slimība, kura var parādīties ierobežotās Eiropas, Āzijas, Āfrikas un citās teritorijās un izraisīt visu cūku sugas dzīvnieku saslimšanu. Slimība nav ārstējama, un tai ir raksturīga ātra izplatība un dzīvnieku masveida saslimšana, kas rada lielus ekonomiskus zaudējumus.

3. Ja konstatē cūku mēra uzliesmojumu vai atsevišķu inficēšanās gadījumu, Pārtikas un veterinārā dienesta valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors par to informē Zemkopības ministriju. Zemkopības ministrija informē Krīzes vadības padomes priekšsēdētāju par iespējamiem draudiem sevišķi bīstamas infekcijas slimības (epizootijas) izplatības dēļ.

(MK 07.04.2009. noteikumu nr.315 redakcijā)

4. Cūka uzskatāma par inficētu ar cūku mēri (cūku mēra gadījums), ja:

4.1. cūku sugas dzīvniekam dzīves laikā konstatētie slimības klīniskie simptomi norāda uz inficēšanos ar cūku mēra ierosinātāju;

4.2. cūkas kautķermenim vai liķim pēcnāves patoloģiskās izmeklēšanas laikā konstatēti audu bojājumi, kas raksturīgi saslimšanai ar cūku mēri;

4.3. saslimšana ar cūku mēri konstatēta laboratoriskajos izmeklējumos, kas tiek veikti saskaņā ar Pārtikas un veterinārā dienesta izstrādāto un apstiprināto slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteikto kārtību.

5. Cūku mēra uzliesmojums ir viens vai vairāki cūku mēra gadījumi, kas tiek konstatēti novietnē.

6. Aizdomas par cūku saslimšanu ar cūku mēri ir šādos gadījumos:

6.1. cūku sugas dzīvniekam dzīves laikā konstatētie slimības simptomi ir līdzīgi cūku mēra simptomiem vai laboratoriskajos izmeklējumos, kas veikti saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteikto kārtību, rodas aizdomas par dzīvnieku inficēšanos ar cūku mēri;

6.2. cūkas kautķermeņa vai liķa audu bojājumi un patologanatomiskās izmeklēšanas rezultāti rada aizdomas par inficēšanos ar cūku mēri.

7. Noteikumu uzraudzību un kontroli veic:

7.1. Pārtikas un veterinārais dienests sadarbībā ar Valsts meža dienestu, ja cūku mēris ir konstatēts vai ir aizdomas par saslimšanu ar cūku mēri savvaļas cūku populācijā;

7.2. Pārtikas un veterinārais dienests, ja cūku mēris ir konstatēts vai ir aizdomas par mājas cūku un norobežotās teritorijās audzējamo cūku saslimšanu ar cūku mēri.

II. Valsts pārvaldes iestāžu kompetence

8. Lai nodrošinātu slimību diagnostiku un diferenciāldiagnostiku, Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk – dienests) izstrādā un apstiprina slimību diagnostikas rokasgrāmatu. Rokasgrāmatā nosaka:

8.1. minimālās prasības cūku mēra diagnostikas laboratorijai un paraugu transportēšanai;

8.2. procedūras, kas veicamas pēc klīniskās vai patologanatomiskās izmeklēšanas, lai noteiktu cūku mēra ierosinātāju, ja tāds ir, un rezultātu novērtēšanas kritērijus;

8.3. procedūras, kas veicamas pēc laboratoriskajai diagnostikai paredzētu paraugu ņemšanas no dzīvniekiem vai mirušiem dzīvniekiem, kā arī seroloģisko vai virusoloģisko izmeklējumu paraugu ņemšanas metodes un rezultātu novērtēšanas kritērijus. Paraugu ņemšanas metodikas izstrādē ņem vērā apstākļus, kādos iespējams aptuveni noteikt cūku mēra ierosinātāja klātbūtnes ilgumu novietnē - laikposmu no dzīvnieku inficēšanās dienas līdz diagnozes apstiprināšanai un attiecīga ziņojuma sniegšanai;

8.4. laboratorisko diagnostiku un metodes cūku mēra ierosinātāja noteikšanai, kā arī kritērijus rezultātu novērtēšanai.

9. Dienests nodrošina cūku mēra laboratorisko diagnostiku un ierosinātāja ģenētisko tipizāciju.

10. Lai sekmētu cūku mēra apkarošanu, dienests izveido ekspertu grupu epizootoloģisko pētījumu rezultātu analizēšanai. Dienests epizootoloģiskajos pētījumos iegūto informāciju izmanto slimības apkarošanas un ierobežošanas pasākumu organizēšanai un noteikšanai. Epizootoloģiskajos pētījumos iegūst šādu informāciju:

10.1. iespējama cūku mēra ierosinātāja klātbūtnes ilgums ganāmpulkā, līdz rodas aizdomas par saslimšanu ar cūku mēri vai tiek saņemts attiecīgs ziņojums;

10.2. iespējamie cūku mēra izcelsmes avoti un iespējami inficēto novietņu daudzums, kuras varētu apdraudēt viens izcelsmes avots;

10.3. personu, transportlīdzekļu, cūku, to liķu, spermas, gaļas vai jebkura cita materiāla, kas varētu būt infekcijas pārnēsētājs, pārvietošanās ceļi uz iespējami inficēto novietni vai no tās;

10.4. vektoru (slimības ierosinātāja saglabātājs un pārnēsētājs dabā. Cūku mēra vektors ir ērcu suga *Ornithodoros erraticus*) vai savvaļas cūku esamība attiecīgajā teritorijā;

10.5. cūku mēra ierosinātāja pārnesšanas iespējas uz citu valstu teritoriju. Ja šādi draudi pastāv, dienests nekavējoties par to informē Eiropas Komisiju, infekcijas slimības apdraudēto valsti un Eiropas Savienības dalībvalstis.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 07.04.2009. noteikumiem nr.315)

11. Lai efektīvi apkarotu cūku mēri, dienests, ņemot vērā vides faktoros (piemēram, savvaļas cūku blīvums teritorijā, to migrācijas ceļi un iespējamie infekcijas izcelsmes iemesli), izstrādā un apstiprina rīcības plānu.

Rīcības plānā:

11.1. paredz darbības, lai nodrošinātu normatīvajos aktos par dzīvnieku izcelsmes atkritumproduktu savākšanu un iznīcināšanu, dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu, dzīvnieku barības iegūšanu un izplatīšanu, kā arī tirdzniecības ar dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktiem un dzīvnieku barību noteiktās kārtības ievērošanu;

11.2. izstrādā darbības posmus, nosakot kārtību, kādā saņem kompensāciju Lauku atbalsta dienestā un finansējumu cūku mēra apkarošanas pasākumu pilnīgai izpildei;

11.3. nosaka darbības, kas veicamas, lai garantētu pasākumu veiksmīgu izpildi cūku mēra uzliesmojuma epidēmiskajā un epizootiskajā situācijā;

11.4. izstrādā pasākumus, lai nodrošinātu nepieciešamo resursu pieejamību ātrai un efektīvai cūku mēra apkarošanas kampaņai, piemēram, nodrošinājums ar laboratorijas personālu, ekipējumu un infrastruktūru;

11.5. izstrādā un apstiprina instrukciju, kurā atspoguļo pilnīgu un detalizētu praktisko darbību īstenošanas kārtību visos cūku mēra apkarošanas posmos;

11.6. paredz apkarošanas pasākumos iesaistīto personu izglītošanas pasākumus par cūku mēra klīniskajām pazīmēm, epizootoloģisko uzraudzību un kontroli un vismaz divas reizes gadā organizē cūku mēra uzliesmojuma simulācijas reģionālā vai vietējā līmenī, kā arī nodrošina komunikācijas procedūras mācības, lai kritiskā situācijā garantētu informācijas apmaiņu starp apkarošanas pasākumos iesaistītajām personām, novietņu īpašniekiem un veterinārārstiem.

12. Ja novietnēs, kurās ir ar cūku mēri slimas cūkas vai ir aizdomas par to saslimšanu ar cūku mēri, konstatē ērcu sugu *Ornithodoros erraticus*, dienests:

12.1. nodrošina vektoru pārbaudi par cūku mēra ierosinātāja klātbūtni;

12.2. nosaka kontroles un apkarošanas pasākumus cūku mēra ierosinātāja iznīcināšanai un izplatīšanās samazināšanai;

12.3. aizliedz cūku un, ja nepieciešams, arī citu lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku audzēšanu novietnē vismaz sešus gadus, ja vektoru iznīcināšana nav iespējama;

12.4. uzsāk vektoru noteikšanu cūku apdzīvotās teritorijās un novietnēs. Vektoru noteikšanu sāk vēlā pavasarī, vasarā vai agrā rudenī, kad ir piemēroti temperatūras un mitruma apstākļi, izmantojot vienu no šādām metodēm:

12.4.1. vektoru konstatēšana augsnē, smiltīs vai putekļos, kas iegūti no spraugām starp akmeņiem (ja novietnes ir celtas no akmeņiem) vai no spraugām vai plaisām sienās, zem flīzēm vai zem novietnes grīdas. Paraugus (nokasījumus) ņem ar atbilstošu inventāru, ja nepieciešams, izmanto palielināmo stiklu;

12.4.2. vektoru konstatēšana, izmantojot oglekļa dioksīda lamatas, kuras izvieto dažādās novietnes vietās uz dažām stundām naktī vai dienā ēnainā vietā. Lamatas konstruē tā, lai nodrošinātu, ka ērces piekļūst tuvu oglekļa dioksīda avotam, nonāk lamatās un tām nav iespēju izkļūt no tām.

13. Cūku sugas dzīvnieku vakcinācija pret cūku mēri ir aizliegta. Darbības ar cūku mēra vakcīnu, kā arī tās ražošana, uzglabāšana, patērēšana, izplatīšana vai pārdošana notiek tikai dienesta uzraudzībā.

14. Atbildīgās institūcijas cūku mēra uzliesmojuma laikā vai savvaļas cūku saslimšanas gadījumā ar cūku mēri veic Valsts civilās aizsardzības plānā un pašvaldību civilās aizsardzības plānos paredzētos pasākumus.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1115 redakcijā)

14.¹ Papildus šo noteikumu 14.punktā noteiktajam dienests cūku mēra uzliesmojuma laikā vai savvaļas cūku saslimšanas gadījumā ar cūku mēri:

14.¹ 1. sagatavo un nosūta informāciju, kā arī izdod rīkojumu par veicamajiem uzdevumiem veterinārajām, lauksaimniecības un tirdzniecības organizācijām, kā arī katastrofas pārvaldīšanā iesaistītajām institūcijām;

14.¹ 2. nosūta pieprasīto informāciju Eiropas Komisijai un citām Eiropas Savienības dalībvalstīm;

14.¹ 3. sadarbojas ar diagnostikas laboratorijām, plašsaziņas līdzekļiem un elektroniskajiem sabiedrības saziņas līdzekļiem, informējot par specifiskiem cūku mēra apkarošanas pasākumiem.

(MK 29.09.2009. noteikumu nr.1115 redakcijā)

15. Divdesmit četru stundu laikā pēc cūku mēra diagnozes apstiprināšanas dienests saskaņā ar šo noteikumu 17. un 18.punktu sagatavo un nosūta Eiropas Komisijai un Eiropas Savienības dalībvalstīm informāciju par:

15.1. novietnēs konstatētajiem cūku mēra uzliesmojumiem;

15.2. transportlīdzekļos un kautuvēs konstatētajiem cūku mēra gadījumiem;

15.3. cūku mēra primāro gadījumu savvaļas cūku populācijā (slimības konstatēšana noteiktā savvaļas cūku teritorijā, kurā iepriekš nav novērota saslimšana un netiek piemēroti apkaršanas pasākumi);

15.4. epizootoloģisko pētījumu rezultātiem.

16. Dienests Eiropas Komisijai un Eiropas Savienības dalībvalstīm sniedz informāciju par sekundāriem cūku mēra gadījumiem karantīnas teritorijā savvaļas cūku populācijā. Informācijā iekļauj ziņas par šo noteikumu III nodaļā minēto prasību izpildes gaitu un rezultātiem, kā arī epizootoloģisko pētījumu rezultātiem, slimības kontroles gaitu un sniedz karantīnas teritorijas ģeogrāfisko raksturojumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

17. Ja primārais cūku mēra uzliesmojums ir novietnē (slimības uzliesmojums, kas epizootoloģiski nav saistīts ar iepriekšējiem slimības uzliesmojumiem noteiktā teritorijā, vai slimība pirmo reizi tiek reģistrēta noteiktā teritorijā) vai primārais cūku mēra gadījums ir konstatēts savvaļas cūku populācijā, transportlīdzeklī vai kautuvē, dienests saskaņā ar noteikto slimību izziņošanas kārtību 24 stundu laikā sagatavo un elektroniski nosūta šādu informāciju:

17.1. informācijas paziņošanas datums;

17.2. informācijas paziņošanas laiks;

17.3. dalībvalsts nosaukums;

17.4. slimības nosaukums;

17.5. slimības uzliesmojumu vai gadījumu skaits;

17.6. datums, kurā tika konstatētas aizdomas par dzīvnieku saslimšanu;

17.7. datums, kurā slimības diagnoze ir oficiāli apstiprināta;

17.8. slimības oficiālās apstiprināšanas laboratoriskā metode;

17.9. dzīvnieku suga, kurai tika apstiprināta saslimšana, transportlīdzekļa veids, kautuves nosaukums, novietnes nosaukums;

17.10. slimības konstatēšanas vietas ģeogrāfiskais izvietojums un adrese;

17.11. veiktie slimības kontroles pasākumi.

18. Ja primārais cūku mēra uzliesmojums ir novietnē vai primārais cūku mēra gadījums ir konstatēts transportlīdzeklī vai kautuvē, papildus šo noteikumu 17.punktā minētajai informācijai dienests sagatavo un Eiropas Komisijai nosūta šādu informāciju:

18.1. uzņēmīgo dzīvnieku skaits slimības skartajā novietnē, kautuvē vai transportlīdzeklī;

18.2. mirušo dzīvnieku skaits katrā kategorijā;

18.3. dzīvnieku skaits (pa kategorijām), kuriem ir konstatēta saslimšana, un mirstības pakāpe;

18.4. nogalināto dzīvnieku skaits slimības skartajā teritorijā;

18.5. pārstrādājamo liķu skaits;

18.6. attālums līdz tuvākajai cūku novietnei;

18.7. slimo vai beigto cūku izcelsmes novietnes lokalizācija, ja slimības uzliesmojums ir konstatēts kautuvē vai transportlīdzeklī.

19. Pēc sekundāra cūku mēra uzliesmojuma vai sekundāra cūku mēra gadījuma šo noteikumu 17. un 18.punktā minēto informāciju Eiropas Komisijai un Eiropas Savienības dalībvalstīm nosūta katru nedēļu pirmajā darbdienā. Informācijā iekļauj ziņas par iepriekšējo nedēļu līdz svētdienas pusnaktij.

20. Par jebkuru cūku mēra uzliesmojumu vai saslimšanas gadījumu novietnē, transportlīdzeklī vai kautuvē dienests sagatavo un rakstiski nosūta Eiropas Komisijai un Eiropas Savienības dalībvalstīm šādu informāciju:

20.1. datums, kad novietnē, transportlīdzeklī vai kautuvē esošās cūkas tika nogalinātas un pārstrādātas;

20.2. nogalināto cūku laboratorisko izmeklējumu rezultāti;

20.3. novietne, uz kuru attiecināmi šo noteikumu 31.punktā minētie nosacījumi, – nogalināto un pārstrādāto cūku skaits, kā arī nokauto cūku skaits un laikposms, kurā cūkas tika nokautas;

20.4. infekcijas slimības iespējamā izcelsmes vieta;

20.5. kontroles pasākumi aizsardzības un uzraudzības zonā, īpaši – cūku pārvadāšanai izmantoto transportlīdzekļu kustība;

20.6. vīrusa ģenētiskās tipizācijas rezultāti, ja ir bijis primārs slimības uzliesmojums vai dzīvnieku saslimšana ir konstatēta kautuvē vai transportlīdzeklī;

20.7. ja cūkas nogalinātas kontaktnovietnēs vai novietnēs, kur ir aizdomas par cūku saslimšanu ar cūku mēri, papildus norāda:

20.7.1. cūku nogalināšanas datumu, nogalināto cūku skaitu (pa kategorijām) un novietni, kurā cūkas nogalinātas;

20.7.2. epizootoloģisko saikni starp slimības uzliesmojumu un katru kontaktnovietni vai citus aspektus, kas liecina par slimības izplatīšanos no slimības izcelsmes avota uz kontaktnovietnēm;

20.7.3. laboratorisko izmeklējumu rezultātus par novietnē esošām cūkām un nogalinātām cūkām. Ja cūkas kontaktnovietnēs netiek nogalinātas, min pamatotu iemeslu.

21. Primāra cūku mēra gadījuma apkarošanai savvaļas cūku populācijā dienests 90 dienu laikā Eiropas Komisijā iesniedz rakstisku pasākumu plānu. Plānā norāda karantīnas teritorijas novietnēs veicamos pasākumus, kā arī:

21.1. epizootoloģisko pētījumu rezultātus un kontroles rezultātus par šo noteikumu X nodaļā minētajiem pasākumiem, un slimības izplatības apgabala raksturojumu;

21.2. karantīnas teritorijas raksturojumu:

21.2.1. epizootoloģisko pētījumu rezultāti;

21.2.2. savvaļas cūku populācijas raksturojums;

21.2.3. lielu dabisko šķēršļu esamība savvaļas cūku pārvietošanās ceļā;

21.3. apkarošanas pasākumos iesaistīto personu un institūciju sadarbību, sevišķu uzmanību pievēršot sadarbībai starp biologiem, medniekiem, mednieku organizācijām, Valsts meža dienestu un veterinārārstiem;

21.4. informācijas kampaņas pasākumus, kas veicami, lai slimības apkarošanā ieinteresētu medniekus;

21.5. infekcijas izplatības intensitāti, pamatojoties uz nošauto un atrasto mirušo dzīvnieku epizootoloģisko pētījumu un laboratorisko izmeklējumu rezultātiem;

21.6. pasākumu kopumu, kurus veic mednieki, lai samazinātu infekcijas slimības izplatības draudus;

21.7. metodes, kas izmantojamas atrasto mirušo cūku vai medījumu pārstrādei, un pārstrādes veidu, laboratorisko izmeklējumu metodes vai pilnvarota veterinārārsta apskates rezultātus;

21.8. epizootoloģisko pētījumu rezultātus par katru cūku mēra pozitīvo rezultātu. Informācijā iekļauj šādas ziņas:

21.8.1. tā ģeogrāfiskā rajona raksturojums, kurā tika nošauta vai atrasta mirusi ar cūku mēri slima cūka;

21.8.2. slimās cūkas atrašanās vai nošaušanas datums;

21.8.3. persona, kura nošāvusi vai atradusi slimās cūkas līķi;

21.8.4. slimās vai nošautās cūkas vecums un dzimums;

21.8.5. ja cūka tika nošauta, – slimības simptomi pirms nošaušanas;

21.8.6. ja cūka tika atrasta mirusi, raksturo līķa stāvokli;

21.8.7. laboratorisko izmeklējumu rezultāti;

21.9. uzraudzības programmu un aizsardzības pasākumus, ko veic karantīnas teritorijas novietnēs, karantīnas teritorijas apkārtnē esošajās novietnēs, kā arī dzīvnieku pārvadāšanai izmantoto transportlīdzekļu kustības kontroles kārtību attiecīgajā teritorijā un ārpus tās. Norāda cūku, to spermas, embriju un olšūnu pārvietošanas aizliegumu ārpus attiecīgās teritorijas un cūku audzēšanas aizliegumu;

- 21.10. citus kritērijus, ko piemēro pasākumu ieviešanā;
- 21.11. par apkarošanas pasākumu uzraudzību, koordināciju un plāna ieviešanu atbildīgās institūcijas;
- 21.12. informācijas apmaiņas kārtību, saskaņā ar kuru rezultātus regulāri nosūta ekspertu grupai un nodrošina to apstrādi;
- 21.13. slimības kontroles pasākumus, kas veicami 12 mēnešu laikā pēc pēdējās oficiāli apstiprinātās diagnozes noteikšanas karantīnas teritorijā (arī šo noteikumu 21.5., 21.7. un 21.8.apakšpunktā minētos pasākumus).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

22. Ziņojumus par epizootoloģisko situāciju karantīnas teritorijā, kā arī apkarošanas plāna rezultātiem dienests Eiropas Komisijā un Eiropas Savienības dalībvalstīs iesniedz ik pēc sešiem mēnešiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

III. Pasākumi, kas veicami, ja ir aizdomas par mājas cūku saslimšanu ar cūku mēri

23. Dzīvnieku īpašnieks vai praktizējošs veterinārārsts nekavējoties ziņo dienesta teritoriālajai struktūrvienībai, bet teritoriālā struktūrvienība – centrālajam aparātam un attiecīgajai pašvaldībai:

- 23.1. ja ir konstatēta vismaz viena dzīvnieka saslimšana un ir aizdomas par cūku mēra uzliesmojumu;
- 23.2. ja ir konstatēti dzīvnieki, kas tiešā vai netiešā ceļā ir kontaktējušies ar slimiem dzīvniekiem vai tiem dzīvniekiem, par kuru saslimšanu ir aizdomas, un kuriem parādās slimības klīniskās pazīmes;
- 23.3. par patologanatomiskās sekcijas rezultātiem, kas netieši liecina par saslimšanu ar cūku mēri.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 07.04.2009. noteikumiem nr.315)

24. Dienesta amatpersonas (turpmāk – amatpersona) saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām veic pārbaudes, lai noskaidrotu slimības esamību novietnē, ja:

- 24.1. dzīvām cūkām ir konstatētas slimībai raksturīgas klīniskās pazīmes;
- 24.2. līķu pēcnāves patologanatomiskajā sekcijā vai kautķermeņu veterinārās ekspertīzes laikā atklātie audu bojājumi liecina par inficēšanos ar slimības ierosinātāju;
- 24.3. laboratorisko izmeklējumu laikā rodas aizdomas par dzīvnieku inficēšanos ar cūku mēra ierosinātāju.

25. Ja ir aizdomas par mājas cūku saslimšanu ar cūku mēri, novietni pakļauj uzraudzībai un amatpersona:

- 25.1. pārbauda cūku identifikāciju un reģistrāciju;
- 25.2. izveido cūku reģistru un uzskaita cūkas pa kategorijām – nobeigušās, slimās, ir aizdomas par to saslimšanu, dzimušie sivēni. Vizītes laikā novietnē amatpersona pārbauda datu atbilstību reģistrā esošajām ziņām un veic nepieciešamos grozījumus reģistrā;
- 25.3. seko, lai visas novietnē esošās cūkas tiek ierobežotas to turēšanas vietās vai izolētas citā novietnes daļā;

25.4. kontrolē, lai neviena cūka netiktu izvesta no novietnes vai ievesta tajā. Amatpersonai atļauts attiecināt šo prasību arī uz citām novietnē esošajām dzīvnieku sugām. Amatpersona ir arī tiesīga pieprasīt, lai tiktu veikti pasākumi kukaiņu un grauzēju iznīcināšanai;

25.5. seko, lai neviens līķis netiktu izvests no novietnes bez amatpersonas izsniegtas rakstiskas atļaujas;

25.6. aizliedz no novietnes izvest gaļu, no cūkām iegūtus produktus, spermu, olšūnas, embrijus, dzīvnieku barību, darbarīkus, materiālus vai atkritumus, kas var būt slimības tālākas izplatības cēlonis. Minētos produktus un instrumentus atļauts izvest pēc amatpersonas izsniegtas rakstiskas atļaujas saņemšanas;

25.7. nodrošina, lai personu un transportlīdzekļu pārvietošanās uz novietni vai no tās notiktu saskaņā ar amatpersonas izsniegtām rakstiskām atļaujām;

25.8. kopīgi ar novietnes īpašnieku nodrošina, lai pie novietnes ieejām un izejām tiktu izlikti ar piemērotu dezinfekcijas šķīdumu piesūcināti dezinfekcijas pārklāji. Jebkura persona, kas ienāk novietnes telpās vai iziet no tām, veic atbilstošus higiēnas pasākumus (mazgā un dezinficē rokas, dezinficē apavus un veic citas procedūras, ko noteikusi amatpersona), lai samazinātu cūku mēra vīrusa izplatīšanās iespējas;

- 25.9. organizē to transportlīdzekļu dezinfekciju, kuri izbrauc no novietnes teritorijas;
- 25.10. saskaņā ar šo noteikumu 10.punktu piedalās epizootoloģisko pētījumu veikšanā.
- (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)*

26. Ja ir aizdomas par cūku saslimšanu ar cūku mēri, ņemot vērā epizootoloģisko situāciju, attiecīgajā novietnē atļauts:

- 26.1. piemērot pasākumus, kas noteikti tām novietnēm, kurās ir oficiāli apstiprināta slimības diagnoze;
- 26.2. piemērot daļu no šo noteikumu 25.punktā minētajiem pasākumiem, ja noskaidrots, ka ir aizdomas par dažu dzīvnieku saslimšanu. Šī novietnes teritorija tiek norobežota no pārējās daļas, kurā ir veselie dzīvnieki. Dzīvniekus, kuri ir norobežotajā teritorijā, baro atsevišķi no veselajiem dzīvniekiem;
- 26.3. ap iespējamo infekcijas izcelsmes vietu noteikt pagaidu kontroles teritoriju, kurā esošajās novietnēs piemēro visus šo noteikumu 25.punktā minētos pasākumus vai daļu no tiem.

27. Slimības diagnozes oficiālai apstiprināšanai amatpersona, ņemot vērā slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktās prasības, nodrošina paraugu ņemšanu un to nosūtīšanu uz laboratoriju.

28. Šajā nodaļā noteiktās prasības, kas attiecināmas uz novietnēm un ap tām esošajām teritorijām, ir spēkā, līdz saslimšana ar cūku mēri tiek atzīta par neesošu.

IV. Pasākumi, kas veicami, ja ir konstatēta mājas cūku saslimšana ar cūku mēri

29. Novietnē, kurā konstatēta cūku saslimšanu ar cūku mēri, papildus šo noteikumu 25.punktā minētajiem pasākumiem amatpersona:

29.1. seko, lai visas cūkas tiktu nekavējoties nogalinātas. Cūkas nogalina vai tās transportē uz nogalināšanas vietu tā, lai samazinātu slimības ierosinātāja izplatīšanās iespēju;

29.2. saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām nodrošina paraugu ņemšanu cūku nogalināšanas vietā, kā arī noskaidro iespējamo slimības ierosinātāja uzturēšanās laiku novietnē līdz brīdim, kad paziņo par aizdomām par cūku saslimšanu;

29.3. kontrolē un uzrauga, lai cūku liķi, arī nogalinātās cūkas, tiek pārstrādātas kā augsta riska materiāls, novēršot slimības ierosinātāja izplatīšanās iespēju;

29.4. kontrolē un uzrauga, lai cūkgaļa, kas iegūta laikposmā no iespējamā slimības ierosinātāja iekļūšanas novietnē līdz ierobežojumu noteikšanai, tiek pārstrādāta kā augsta riska materiāls, novēršot slimības ierosinātāja izplatīšanās iespēju;

29.5. kontrolē un uzrauga, lai cūku sperma, olšūnas vai embriji, kuri iegūti laikposmā no iespējamā slimības ierosinātāja iekļūšanas novietnē līdz ierobežojumu noteikšanai, tiek iznīcināti tā, lai novērstu slimības ierosinātāja izplatīšanās iespēju;

29.6. kontrolē, lai visas substances, dzīvnieku barība un atkritumi, kas ir piesārņoti ar slimības ierosinātāju, tiek pārstrādāti kā augsta riska materiāls, bet vienreizējās lietošanas materiāli tiek iznīcināti. Šīs procedūras atļauts veikt saskaņā ar pilnvarota veterinārārsta norādījumiem;

29.7. kontrolē, lai pēc cūku iznīcināšanas un liķu izvākšanas novietnes telpas, transportlīdzekļi, kuri izmantoti cūku, atkritumu un produktu pārvadāšanai, kā arī ekipējums tiek mazgāts un dezinficēts, bet pakaiši, mēsli un virca dezinficēta saskaņā ar šo noteikumu XI nodaļā noteiktajām prasībām;

29.8. nodrošina, lai cūku mēra primāra uzliesmojuma gadījumā paraugi laboratoriskajai izmeklēšanai tiek ņemti un nosūtīti vīrusa ģenētiskai tipizācijai saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām;

29.9. iesaistās epizootoloģisko pētījumu veikšanā saskaņā ar šo noteikumu 10.punktā minētajām prasībām.

30. Ja tiek oficiāli apstiprināta saslimšana ar cūku mēri zooloģiskajos dārzos, savvaļas dzīvnieku parkos vai norobežotās teritorijās, kur cūku sugas dzīvnieki tiek turēti zinātniskiem mērķiem vai paredzēti sugas saglabāšanai vai retu sugu pavairošanai, slimības apkarošanas laikā dienests attiecībā uz minētajiem

dzīvniekiem var nepiemērot šo noteikumu 29.1. un 29.5.apakšpunktā noteiktās prasības. Dienests par to paziņo Eiropas Komisijai.

31. Novietnēs, kurās ir divas vai vairākas atsevišķas ražošanas vienības, bet visā kompleksā veic pilnīgu cūku nobarošanu, dienests var noteikt izņēmumu attiecībā uz visu cūku tūlītēju nogalināšanu, ja atsevišķā ražošanas vienībā ir veselas cūkas un novietnes struktūra, izmēri, distance starp atsevišķām ražošanas vienībām un veicamās darbības tajās nodrošina veselo cūku atsevišķu kopšanu, turēšanu un barošanu, kā arī kavē slimības ierosinātāja nonākšanu no vienas ražošanas vienības citā.

32. Šo noteikumu 31.punktā minētās prasības izpildei dienests katrā atsevišķā gadījumā izstrādā attiecīgo novietņu uzraudzības un slimības apkarošanas stratēģiju. Par noteiktajiem pasākumiem dienests informē Eiropas Komisiju.

V. Pasākumi kontaktnovietnēs

33. Novietne tiek uzskatīta par kontaktnovietni, ja amatpersonas, pamatojoties uz epizootoloģisko pētījumu rezultātiem, uzskata, ka cūku mēra ierosinātājs uz attiecīgo novietni tiek pārnests no novietnēm, kurās ir cūkas ar apstiprinātu cūku mēra diagnozi vai ir aizdomas par cūku saslimšanu ar cūku mēri un no kurām slimības ierosinātājs var tikt pārnēsāts.

34. Kontaktnovietnēs piemēro šo noteikumu 25.punktā noteiktās prasības, līdz saslimšana ar cūku mēri tiek atzīta par neesošu.

35. Ja epizootoloģiskā situācija ir nelabvēlīga un slimība draud izplatīties, kontaktnovietnēs var piemērot šo noteikumu 29.punktā minētos pasākumus.

36. Slimības diagnozes noskaidrošanai saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām ņem paraugus un nosūta uz laboratoriju. Paraugu ņemšanu un izmeklēšanu pārtrauc tikai tādā gadījumā, ja saslimšana ar cūku mēri tiek atzīta par neesošu.

VI. Aizsardzības un uzraudzības zonas noteikšana

37. Ja novietnē ir konstatētas ar cūku mēri slimas cūkas, kurām diagnoze ir apstiprināta references laboratorijā, valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors ap infekcijas skarto novietni nosaka aizsardzības un uzraudzības zonu (karantīnu). Aizsardzības zonas rādiuss nav mazāks par trim kilometriem, un uzraudzības zonas rādiuss nav mazāks par desmit kilometriem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 07.04.2009. noteikumiem nr.315 un MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

38. Nosakot aizsardzības un uzraudzības zonu, ņem vērā šādus apstākļus:

38.1. epizootoloģisko pētījumu rezultātus;

38.2. ģeogrāfisko situāciju novietnes izvietojumā, dabiskos un mākslīgos šķēršļus zonā;

38.3. infekcijas slimības skartās novietnes lokalizāciju un tās tuvumā esošās novietnes;

38.4. dzīvnieku kustības un tirdzniecības veidu, kā arī kautuvju izvietojumu un iespēju pārstrādāt dzīvnieku liķus un citus piesārņotos materiālus;

38.5. telpu un personāla nodrošinājuma iespējas, lai veiktu cūku vai to liķu pārvietošanas kontroli zonā.

39. Pēc ārkārtas situācijas izziņošanas valstī dienests ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību informē aizsardzības un uzraudzības zonā dzīvojošos cilvēkus par ārkārtējo situāciju valstī un veicamajiem pasākumiem aizsardzības un uzraudzības zonā.

40. Ja aizsardzības vai uzraudzības zonas robežas atrodas citas valsts teritorijā, dienests sadarbojas ar attiecīgās valsts kompetento iestādi robežu noteikšanā.

VII. Pasākumi aizsardzības zonā

41. Aizsardzības zonā:

41.1. nekavējoties uzskaita visas novietnes. Pilnvarots veterinārārsts ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc aizsardzības zonas noteikšanas apmeklē attiecīgās novietnes. Vizītes laikā pilnvarotais veterinārārsts veic dzīvnieku klīnisko izmeklēšanu, veselības kontroli, identifikācijas un cūku reģistrācijas pārbaudi;

41.2. cūku kustība un pārvietošana ar transportlīdzekļiem pa ceļiem ir aizliegta, izņemot cūku pārvietošanu:

41.2.1. saimniecības robežās;

41.2.2. tranzītā pa autoceļiem vai dzelzceļu bez transportlīdzekļa apstāšanās un kravas izlādēšanas;

41.2.3. no ārpus aizsardzības zonas esošas novietnes uz aizsardzības zonā esošu kautuvi tūlītējai nokaušanai;

41.3. transportlīdzekļus, ekipējumu, kuru izmanto cūku vai citu lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku pārvadāšanai, piesārņotus materiālus (dzīvnieku līķus, barību, mēslus, vircu, pakaišus) dezinficē, kā arī, ja nepieciešams, veic to dezinfekciju un pēc piesārņošanas nekavējoties apstrādā. Neviens transportlīdzeklis, kuru izmanto cūku pārvadāšanai, nedrīkst izbraukt no zonas, ja tas nav mazgāts, dezinficēts un pilnvarots veterinārārsts nav veicis tā apskati;

41.4. bez amatpersonas izsniegtas atļaujas aizliegts pārvietot mājdzīvniekus uz novietnes teritoriju vai no tās;

41.5. par visiem mirušajiem vai slimajiem dzīvniekiem īpašnieks ziņo dienesta teritoriālajai struktūrvienībai vai pilnvarotajam veterinārārstam. Pēc ziņojuma saņemšanas amatpersona veic procedūras, kas noteiktas slimību diagnostikas rokasgrāmatā;

41.6. cūkas no aizsardzības zonā esošas novietnes nav atļauts pārvietot vismaz 40 dienas pēc infekcijas slimības skartās novietnes mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinfekcijas. Pēc noteiktā laikposma, ievērojot šo noteikumu 42., 43., 44. un 45.punktā noteiktās prasības, amatpersona var atļaut pārvietot cūkas:

41.6.1. tūlītējai nokaušanai uz dienesta noteiktu aizsardzības vai uzraudzības zonā esošu kautuvi;

41.6.2. uz augsta riska materiālu pārstrādes uzņēmumu vai citu piemērotu vietu, kur cūkas tiek nekavējoties nokautas un to līķi pārstrādāti dienesta uzraudzībā;

41.6.3. uz citu aizsardzības zonā esošu vietu. Par šādu pārvietošanu dienests nekavējoties informē Eiropas Komisiju un Pārtikas aprītes un dzīvnieku veselības komiteju;

41.7. nav atļauts izvest no novietnes cūku spermu, olšūnas un embrijus;

41.8. jebkura persona, kura ienāk novietnē vai iznāk no tās, veic atbilstošus higiēnas pasākumus (mazgā un dezinficē rokas, dezinficē apavus un veic citas procedūras, kuras noteikusi amatpersona), lai samazinātu cūku mēra ierosinātāja izplatīšanos;

41.9. aizliegts rīkot dzīvnieku izstādes un skates vai pārdot tos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

42. Pilnvarots veterinārārsts pirms cūku pārvietošanas:

42.1. novietnē veic visu dzīvnieku klīnisko izmeklēšanu un veselības kontroli, sevišķu uzmanību pievēršot izvedamajiem dzīvniekiem, kuriem papildus veic temperatūras kontroli, identifikācijas un reģistrācijas pārbaudi;

42.2. pārliecinās, ka cūkas nav slimas ar cūku mēri;

42.3. organizē cūku iekraušanu transportlīdzeklī un tā aizzīmogošanu.

43. Transportlīdzekļus un ekipējumu, kuru izmanto cūku pārvietošanai, pēc izmantošanas nekavējoties mazgā un dezinficē.

44. Ja pārvietojamās cūkas nokauj vai nogalina, amatpersonas saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām ņem paraugus laboratoriskai pārbaudei, lai pārliecinātos par infekcijas slimības neesamību novietnē.

45. Ja pārvietojamās cūkas ved uz kautuvi, amatpersona, kuras uzraudzībā atrodas novietne, par cūku kravas nosūtīšanu informē amatpersonu, kuras uzraudzībā atrodas kautuve. Par kautuves uzraudzību atbildīgā amatpersona:

45.1. ziņo par cūku kravas saņemšanu amatpersonai, kura ir nosūtījusi cūku kravu;

45.2. kontrolē, lai atvestās cūkas tiek turētas un nokautas atsevišķi no pārējām;

45.3. sevišķu uzmanību pievērš dzīvnieku pirmskaušanas un pēckaušanas apskates rezultātiem un informē dienesta teritoriālo struktūrvienību, kuras uzraudzībā esošajā teritorijā atrodas kautuve un novietne, ja ir aizdomas par cūku saslimšanu ar cūku mēri;

45.4. kontrolē no šīm cūkām iegūtās svaigās gaļas apstrādi (apstrādes process noris atsevišķi, garantējot infekcijas slimības ierosinātāja iznīcināšanu) vai normatīvajos aktos par gaļas un gaļas produktu marķēšanu noteiktajā kārtībā marķē iegūto gaļu ar īpašu marķējumu. Šīs darbības atļauts veikt dienesta noteiktajos uzņēmumos. Pirms produktu pārvietošanas transportlīdzekļu kravas nodalījumu aizzīmogo.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

46. Ja šo noteikumu 41.punktā noteiktie ierobežojumi aizsardzības zonā ilgst vairāk par 40 dienām, jo tiek novēroti slimības uzliesmojumi citur un atklājas citas ar cūku labturību vai citu dzīvnieku turēšanu saistītas problēmas, amatpersona, ievērojot šo noteikumu 42., 43., 44. un 45.punktā noteiktās prasības un saskaņojot darbības ar īpašnieku, atļauj pārvietot cūkas no novietnes:

46.1. uz dienesta noteiktu aizsardzības vai uzraudzības zonā esošu kautuvi tūlītējai nokaušanai;

46.2. uz augsta riska materiālu pārstrādes uzņēmumu vai citu piemērotu vietu, kur cūkas nekavējoties nogalina un to liķus pārstrādā dienesta uzraudzībā;

46.3. uz citu aizsardzības zonā esošu novietni citiem mērķiem. Par šādu pārvietošanu dienests nekavējoties informē Eiropas Komisiju un Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komiteju.

47. Pasākumus aizsardzības zonā neatceļ:

47.1. inficētās novietnes mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinsekcijas laikā;

47.2. laikposmā, kad veic aizsardzības zonas novietnēs esošo cūku klīniskos un laboratoriskos izmeklējumus saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām. Laboratoriskos izmeklējumus uzsāk 45 dienas pēc inficētās novietnes mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinsekcijas.

48. Dienests aizsardzības zonā noteikto 40 un 45 dienas ilgo ierobežojumu var samazināt līdz 30 dienām, ja tiek nodrošināta ātra un efektīva paraugu ņemšana un laboratoriskā izmeklēšana.

VIII. Pasākumi uzraudzības zonā

49. Uzraudzības zonā:

49.1. pilnvarots veterinārārsts sadarbībā ar amatpersonu nekavējoties uzskaita visas cūku novietnes;

49.2. cūku kustība un pārvietošana ar transportlīdzekļiem pa privātiem un publiskiem ceļiem ir aizliegta, izņemot cūku pārvietošanu:

49.2.1. saimniecības robežās;

49.2.2. tranzītā pa autoceļiem vai dzelzceļu bez transportlīdzekļa apstāšanās un kravas izlādēšanas;

49.2.3. no ārpus uzraudzības zonas esošas novietnes uz uzraudzības zonā esošu kautuvi tūlītējai nokaušanai;

49.3. transportlīdzekļus, ekipējumu, kuru izmanto cūku vai citu lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku pārvadāšanai, piesārņotos materiālus (dzīvnieku liķus, barību, mēslus, vircu, pakaišus) dezinficē, kā arī, ja nepieciešams, veic to dezinsekciju un pēc piesārņošanas nekavējoties apstrādā. Neviens transportlīdzeklis, kuru izmanto cūku pārvadāšanai, nedrīkst izbraukt no zonas, ja tas nav mazgāts, dezinficēts un pilnvarots

veterinārārsts nav veicis tā apskati;

49.4. septiņu dienu laikā pēc zonas noteikšanas nevienu mājdzīvnieku nedrīkst pārvietot no novietnes teritorijas vai uz to bez amatpersonu izsniegtas atļaujas;

49.5. par visiem mirušajiem vai slimajiem dzīvniekiem īpašnieks ziņo dienesta teritoriālajai struktūrvienībai vai pilnvarotajam veterinārārstam. Pēc ziņojuma saņemšanas amatpersona veic procedūras, kas noteiktas slimību diagnostikas rokasgrāmatā;

49.6. cūkas nav atļauts pārvietot no uzraudzības zonā esošas novietnes vismaz 30 dienas pēc infekcijas slimības skartās novietnes mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinsekcijas. Pēc noteiktā laikposma, ievērojot šo noteikumu 50., 51., 52. un 53.punktā noteiktās prasības, amatpersona var atļaut pārvietot cūkas:

49.6.1. uz dienesta noteiktu aizsardzības vai uzraudzības zonā esošu kautuvi tūlītējai nokaušanai;

49.6.2. uz augsta riska materiālu pārstrādes uzņēmumu vai citu piemērotu vietu, kur cūkas nekavējoties nogalina un to liķus pārstrādā dienesta uzraudzībā;

49.6.3. uz citu aizsardzības vai uzraudzības zonā esošu vietu. Par šādu pārvietošanu dienests nekavējoties informē Eiropas Komisiju un Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komiteju;

49.7. nav atļauts izvest no novietnes cūku spermu, olšūnas un embrijus;

49.8. jebkura persona, kura ienāk novietnē vai iznāk no tās, veic atbilstošus higiēnas pasākumus (mazgā un dezinficē rokas, dezinficē apavus un veic citas procedūras, kuras noteikusi amatpersona), lai samazinātu cūku mēra ierosinātāja izplatīšanās iespējas;

49.9. aizliegts rīkot dzīvnieku izstādes, skates vai pārdošanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 07.04.2009. noteikumiem nr.315 un MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

50. Pilnvarots veterinārārsts pirms cūku pārvietošanas:

50.1. novietnē veic visu dzīvnieku klīnisko izmeklēšanu un veselības kontroli, sevišķu uzmanību pievēršot izvedamajām cūkām, kurām papildus veic temperatūras kontroli un identifikācijas pārbaudi;

50.2. pārliecinās, ka cūkas nav slimas ar cūku mēri;

50.3. organizē cūku iekraušanu transportlīdzeklī un tā aizzīmogošanu.

51. Transportlīdzekļus un ekipējumu, kuru izmanto cūku pārvietošanai, pēc izmantošanas nekavējoties mazgā un dezinficē.

52. Ja pārvietojamās cūkas nokauj vai nogalina, amatpersona saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām ņem paraugus laboratoriskai pārbaudei, lai pārliecinātos par infekcijas slimības neesamību novietnē.

53. Ja pārvietojamās cūkas ved uz kautuvi, amatpersona, kuras uzraudzībā ir novietne, par cūku kravas nosūtīšanu informē amatpersonu, kuras uzraudzībā ir kautuve. Par kautuves uzraudzību atbildīgā amatpersona:

53.1. ziņo par cūku kravas saņemšanu amatpersonai, kura ir nosūtījusi cūku kravu;

53.2. kontrolē, lai atvestās cūkas tiktu turētas un nokautas atsevišķi no pārējām;

53.3. sevišķu uzmanību pievērš cūku pirmskaušanas un pēckaušanas apskates rezultātiem un informē dienesta teritoriālo struktūrvienību, ja ir aizdomas par cūku saslimšanu ar cūku mēri;

53.4. kontrolē no šīm cūkām iegūto svaigās gaļas apstrādi (apstrādes process noris atsevišķi, garantējot infekcijas slimības ierosinātāja iznīcināšanu) vai normatīvajos aktos par gaļas un gaļas produktu marķēšanu noteiktajā kārtībā marķē iegūto gaļu ar īpašu marķējumu. Šīs darbības atļauts veikt dienesta noteiktajos uzņēmumos. Pirms produktu pārvietošanas transportlīdzekļu kravas nodalījumu aizzīmogo.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

54. Ja šo noteikumu 49.punktā noteiktie ierobežojumi uzraudzības zonā ilgst vairāk par 40 dienām, jo tiek novēroti slimības uzliesmojumi citur un parādās citas ar cūku labturību vai citu dzīvnieku turēšanu saistītas problēmas, amatpersona, ievērojot šo noteikumu 50., 51., 52. un 53.punktā minētās prasības un saskaņojot darbības ar īpašnieku, atļauj pārvietot cūkas no novietnes:

54.1. uz dienesta noteiktu aizsardzības vai uzraudzības zonā esošu kautuvi tūlītējai nokaušanai;

54.2. uz augsta riska materiālu pārstrādes uzņēmumu vai citu piemērotu vietu, kur cūkas nekavējoties nogalina un to līķus pārstrādā dienesta uzraudzībā;

54.3. uz citu aizsardzības vai uzraudzības zonā esošu novietni. Par šādu pārvietošanu dienests nekavējoties informē Eiropas Komisiju un Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komiteju.

55. Pasākumus uzraudzības zonā neatceļ:

55.1. inficētās novietnes mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinsekcijas laikā;

55.2. laikposmā, kad veic aizsardzības zonas novietnēs esošo cūku klīniskos un laboratoriskos izmeklējumus saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām. Laboratoriskos izmeklējumus uzsāk 40 dienas pēc inficētās novietnes mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinsekcijas.

56. Dienests uzraudzības zonā noteikto 30 dienu ilgo ierobežojumu var samazināt līdz 21 dienai, bet 40 dienas garo ierobežojumu var samazināt līdz 30 vai 20 dienām, ja nodrošina ātru un efektīvu paraugu ņemšanu un laboratorisko izmeklēšanu.

57. Cūku mēra skartajā novietnē pēc cūku iznīcināšanas ganāmpulku atjauno:

57.1. ne agrāk kā pēc 40 dienām kopš novietnes pēdējās mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinsekcijas;

57.2. izmantojot vienu no šo noteikumu 58.punktā minētajiem ganāmpulka atjaunošanas veidiem un ņemot vērā atbilstošo saimniekošanas sistēmu.

58. Ja infekcijas slimība nav pārnesta ar vektoru starpniecību, ievēro šādus nosacījumus:

58.1. brīvdabas novietnēs:

58.1.1. ganāmpulka atjaunošanu sāk, ievietojot nelielu skaitu dzīvnieku (izmēģinājuma dzīvnieki), kam ir veikti laboratoriskie izmeklējumi un nav atklātas antivielas pret cūku mēra ierosinātāju vai kas ir atvesti no novietnēm, kurās nav noteikti ar cūku mēri saistīti ierobežojumi;

58.1.2. izmēģinājuma dzīvnieki novietnē tiek ievesti un izvietoti saskaņā ar amatpersonas norādījumiem;

58.1.3. 45 dienas pēc ievietošanas izmēģinājuma dzīvniekiem ir veikti laboratoriskie izmeklējumi saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām;

58.1.4. nevienu izmēģinājuma dzīvnieku nedrīkst izvest no novietnes līdz negatīvu laboratorisku izmeklējumu iegūšanai;

58.1.5. pēc negatīvu laboratorisku izmeklējumu iegūšanas izmēģinājuma dzīvniekiem ir atļauta pārējo dzīvnieku ievietošana novietnē;

58.2. citās novietnēs izmanto šo noteikumu 58.1.apakšpunktā minēto ganāmpulka atjaunošanas veidu vai novietnē ievieto visus ganāmpulka atjaunošanai paredzētos dzīvniekus, kā arī nodrošina, lai:

58.2.1. visus ganāmpulka atjaunošanai paredzētos dzīvniekus atved 20 dienu laikā un lai tie ir iegūti novietnēs, kurām nav noteikti ar cūku mēri saistīti ierobežojumi;

58.2.2. atvestie dzīvnieki ne agrāk kā pēc 45 dienām no pēdējā dzīvnieka atvešanas ir laboratoriski izmeklēti saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām;

58.2.3. nevienu novietnē ievietoto dzīvnieku neizved no novietnes līdz negatīvu laboratorisko izmeklējumu iegūšanai.

59. Ja infekcijas slimība ir pārnesta ar vektoru starpniecību, ganāmpulku vismaz sešus gadus nedrīkst atjaunot. Uzsākt ganāmpulka atjaunošanu drīkst tikai pēc tam, kad amatpersonas ir pārliecinātas par infekcijas slimības pārnesēju neesamību. Šajā laikā novietnē un visā teritorijā, kur ir iespējas dzīvniekiem inficēties, dienesta uzraudzībā tiek veikti pasākumi, lai garantētu slimības pārnesēju iznīcināšanu.

60. Pēc šo noteikumu 59.punktā minēto pasākumu īstenošanas novietnē ganāmpulku atjauno šo noteikumu 58.punktā noteiktajā kārtībā. Pēc ganāmpulka atjaunošanas dzīvniekus nav atļauts izvest no novietnes līdz negatīvu laboratorisko izmeklējumu iegūšanai. Izmeklējumus veic ne agrāk kā 60 dienas pēc pēdējā dzīvnieka ieviešanas novietnē.

IX. Pasākumi, kas veicami, ja ir cūku saslimšanas gadījumi vai aizdomas par cūku saslimšanu ar cūku mēri kautuvēs un transportlīdzekļos

61. Ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar cūku mēri kautuvē vai transportēšanas laikā, amatpersona saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām veic izmeklēšanu diagnozes noskaidrošanai.

62. Ja diagnoze par cūku saslimšanu ar cūku mēri ir oficiāli apstiprināta:

62.1. visus kautuvē un transportlīdzeklī esošos pret slimību uzņēmīgos dzīvniekus nekavējoties nogalina amatpersonas uzraudzībā;

62.2. pret slimību uzņēmīgo dzīvnieku liķus, kautproduktus un atkritumus, kas ir inficēti ar slimības ierosinātāju, amatpersonas uzraudzībā pārstrādā kā augsta riska materiālus;

62.3. amatpersonas uzraudzībā veic ēku, instrumentu, aprīkojuma un transportlīdzekļu mazgāšanu, dezinfekciju un, ja nepieciešams – dezinsekciju;

62.4. saskaņā ar šo noteikumu 10.punktu veic epizootoloģiskos pētījumus;

62.5. izolēto cūku mēra ierosinātāju pakļauj ģenētiskai tipizācijai;

62.6. slimo dzīvnieku vai piesārņoto produktu izcelsmes novietnēs un kontaktnovietnēs veic šo noteikumu V nodaļā minētos pasākumus. Atļauts nekavējoties nokaut visus dzīvniekus;

62.7. nevienam dzīvnieku cūku mēra skartajā teritorijā nedrīkst ievietot agrāk par 24 stundām pēc mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinsekcijas pasākumu veikšanas.

X. Pasākumi, kas veicami savvaļas cūku populācijā, ja ir aizdomas par saslimšanu vai ir konstatēta saslimšana ar cūku mēri, kā arī cūku medišanas kārtība

63. Ja ir aizdomas par savvaļas cūku saslimšanu ar cūku mēri, praktizējošs veterinārārsts vai mednieks paziņo par to dienestam, bet dienests informē mājdzīvnieku īpašniekus un mednieku grupu vadītājus, kā arī organizē visu beigto, arī nošauto, dzīvnieku laboratorisko izmeklēšanu.

64. Ja ir aizdomas par savvaļas cūku saslimšanu ar cūku mēri, amatpersona veic pasākumu kopumu, lai noteiktu diagnozi. Amatpersona informē par veicamajiem pasākumiem mājas cūku īpašniekus un medniekus, kā arī nodrošina, lai visas nošautās vai atrastās beigtās savvaļas cūkas tiktu laboratoriski izmeklētas saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām.

65. Pēc oficiāli apstiprinātas diagnozes par savvaļas cūku saslimšanu ar cūku mēri rīkojas saskaņā ar šo noteikumu 3.punktā noteiktajām prasībām. Valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors, ievērojot dzīvnieku migrāciju, klimatiskos un ģeogrāfiskos apstākļus, kā arī cūku mēra izplatīšanās iespējamību un risku, nosaka karantīnu vietā, kur tika atrasts slimais dzīvnieks.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 07.04.2009. noteikumiem nr.315 un MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

66. Dienests izveido ekspertu grupu epizootoloģisko pētījumu analizēšanai. Dienests epizootoloģiskajos pētījumos iegūto informāciju izmanto slimības apkarošanas un ierobežošanas pasākumu organizēšanai un noteikšanai. Epizootoloģiskajos pētījumos iegūst šādu informāciju:

66.1. visi beigtie, arī nošautie uzņēmīgie dzīvnieki;

66.2. vieta, kurā tika nošauti vai atrasti nobeigušies uzņēmīgie dzīvnieki;

66.3. datums, kad tika nošauti vai tika atrasti nobeigušies uzņēmīgie dzīvnieki;

66.4. persona, kura nošāva vai atrada nobeigušos uzņēmīgos dzīvniekus;

66.5. uzņēmīgo dzīvnieku dzimums un aptuvenais vecums;

66.6. slimības simptomi pirms uzņēmīgo dzīvnieku nošaušanas;

66.7. līķa stāvoklis, ja tika atrasti nobeigušies dzīvnieki;

66.8. laboratorisko izmeklējumu rezultāti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 07.04.2009. noteikumiem nr.315)

67. Amatpersona sadarbībā ar Valsts meža dienesta darbiniekiem karantīnas teritorijā:

67.1. pēta uzņēmīgo dzīvnieku populācijas izplatību;

67.2. konstatē lielus dabiskos vai cilvēku radītos šķēršļus uzņēmīgo dzīvnieku pārvietošanās ceļā;

67.3. konstatē aptuvenu uzņēmīgo dzīvnieku skaitu, to grupu lielumu un skaitu;

67.4. organizē nošauto vai nobeigušos uzņēmīgo dzīvnieku patologanatomisko un laboratorisko izmeklēšanu;

67.5. organizē uzņēmīgo dzīvnieku populācijas samazināšanu;

67.6. veic izskaidrošanas darbu par slimību apkarošanas pasākumu nozīmīgumu;

67.7. nodrošina to novietņu uzraudzību, kurās tiek turēti uzņēmīgie dzīvnieki;

67.8. organizē epizootoloģiskos pētījumus saskaņā ar šo noteikumu 10.punktu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

68. Pēc diagnozes oficiālas apstiprināšanas dienests:

68.1. ekspertu grupas darbības efektīvai nodrošināšanai pieaicina veterinārārstus, medniekus, savvaļas dzīvnieku pētniekus, biologus un epidemiologus, kuri:

68.1.1. izpēta epizootoloģisko situāciju un sniedz priekšlikumus karantīnas teritorijas noteikšanai;

68.1.2. izstrādā un sniedz priekšlikumus par karantīnas teritorijā veicamajiem pasākumiem;

68.1.3. nosaka nošaušanai paredzēto dzīvnieku daudzumu un savvaļas cūku barošanas aizliegumus;

68.1.4. izstrādā slimības apkarošanas pasākumu kopumu karantīnas teritorijā;

68.1.5. izstrādā atbilstošu plānu slimības apkarošanas pasākumu uzraudzīšanai, efektīvai ieviešanai un īstenošanai;

68.2. pakļauj uzraudzībai karantīnas teritorijā esošās cūku novietnes, kurās:

68.2.1. izveido reģistru, uzskaitot visu grupu dzīvniekus. Reģistru glabā dzīvnieku īpašnieks, bet izmaiņas veic amatpersona novietņu apsekošanas laikā;

68.2.2. visus dzīvniekus atļauts turēt tikai to atrašanās vietās vai izolēt citā, savvaļas cūkām nepieejamā, vietā. Novietnē nodrošina apstākļus, lai ierobežotu savvaļas cūku piekļūšanu materiāliem vai priekšmetiem, kuri var nonākt saskarē ar mājas cūkām;

68.2.3. nevienu cūku nav atļauts izvest no novietnes bez amatpersonas atļaujas;

68.2.4. pie ieejām un izejām novietnē izvieta ar piemērotiem dezinfekcijas šķīdumiem piesūcinātus paklājus;

68.2.5. visas personas, kurām ir bijusi saskare ar savvaļas cūkām, veic higiēnas pasākumus ierosinātāja izplatīšanās samazināšanai;

68.2.6. cūkas, kas rada aizdomas par to saslimšanu ar cūku mēri, un visas ar cūku mēri slimās cūkas laboratoriski izmeklē;

68.2.7. novietnē nav atļauts ienest nošauto savvaļas cūku daļas vai to līķus, vai jebkādu citu inficētu materiālu vai priekšmetu, kas var būt infekcijas slimības izplatītājs;

68.2.8. no novietnes un karantīnas teritorijas nav atļauts izvest cūkas, to spermu, embrijus vai olšūnas;

68.3. karantīnas teritorijā saskaņā ar slimību diagnostikas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām organizē visu nošauto un atrasto beigto dzīvnieku laboratorisko izmeklēšanu, lai noteiktu cūku mēra ierosinātāja klātbūtni. Līķus un medījumus, kuru laboratorisko izmeklējumu rezultāti ir pozitīvi, kā arī cilvēku uzturā neizmantojamus produktus pārstrādā kā augsta riska materiālus amatpersonas uzraudzībā. Medījumus, kuru laboratorisko izmeklējumu rezultāti ir negatīvi, pēc apstrādes, kas garantē slimības ierosinātāja iznīcināšanu, atļauts izmantot cilvēku uzturā paredzētu produktu ražošanai;

68.4. nodrošina izolētā vīrusa ģenētisko tipizāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

69. Karantīnas teritorijā medības organizē ar amatpersonas piedalīšanos. Karantīnas teritorijā nomedītajām savvaļas cūkām vai atrastajām beigtajām savvaļas cūkām nav atļauts veikt eviscerāciju, ādas novilkšanu vai citas darbības, kuras var radīt infekcijas slimības izplatīšanās draudus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 29.09.2009. noteikumiem nr.1115)

70. Pēc savvaļas cūkas nomedīšanas amatpersona dezinficē to vietu, kur gulējis nošautais dzīvnieks.

71. Ja cūku mēra karantīnas teritorija skar kaimiņvalsts teritoriju, abu valstu kompetentās iestādes vienojas par sadarbību slimības apkarošanas pasākumu īstenošanā.

XI. Mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinfekcijas kārtība

72. Mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinfekcijas laikā ievēro šādu vispārīgu kārtību:

72.1. mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinfekcijas pasākumus veic amatpersonu uzraudzībā, izmantojot Latvijā reģistrētos produktus;

72.2. dezinfekcijas līdzekļus lieto noteiktā koncentrācijā, lai iznīcinātu cūku mēra ierosinātāju;

72.3. dezinfekcijas līdzekļu iedarbīgumu pārbauda katru reizi pirms lietošanas, ja to efektivitāte zūd, līdzekļus ilgstoši glabājot;

72.4. dezinfekcijas un dezinfekcijas līdzekļus izvēlas, ņemot vērā dezinficējamo objektu virsmas un dezinfekcijai pakļautās platības īpašības;

72.5. dezinfekcijas un dezinfekcijas līdzekļus lieto saskaņā ar ražotāja ieteikumiem;

72.6. dezinfekcijas līdzekļu lietošanas laikā:

72.6.1. līdzekli izsmidzina uz dezinficējamā objekta tā, lai nodrošinātu dezinfekcijas līdzekļa caursūkšanos (īpaši, ja dezinficē pakaišus, mēslus un vircu);

72.6.2. pirms dezinfekcijas grīdu, rampas, pārejas, sienas un virsmas rūpīgi mazgā un tīra, izmantojot īpaši paredzētus līdzekļus;

72.6.3. pēc virsmu tīrīšanas un mazgāšanas saskaņā ar ražotāja ieteikumiem dezinfekcijas līdzekļus uzklāj un atstāj uz minimālās iedarbības laiku;

72.6.4. mazgāšanai izmantoto ūdeni apstrādā, lai nodrošinātu infekcijas slimības tālāku neizplatīšanos;

72.7. dezinfekcijas šķīdumus, kurus izsmidzina, izmantojot spiediena iekārtas, uzklāj uz virsmām, kas ir pasargātas no atkārtotas piesārņošanas, pēc to mazgāšanas;

72.8. mazgā un dezinficē dezinfekcijas ekipējumu un piesārņotos priekšmetus, bet vienreizējās lietošanas priekšmetus iznīcina;

72.9. pēc dezinfekcijas pasākumu veikšanas nodrošina apstākļus, lai dezinficētās virsmas netiktu atkārtoti piesārņotas ar infekcijas slimības ierosinātāju;

72.10. veiktos mazgāšanas, dezinfekcijas un dezinfekcijas pasākumus dokumentē novietņu vai transportlīdzekļu reģistrā. Reģistru kontrolē amatpersona.

73. Novietņu mazgāšanas un dezinfekcijas laikā ievēro šādu īpašu kārtību:

73.1. veicot primāro mazgāšanu un dezinfekciju:

73.1.1. pēc dzīvnieku nogalināšanas uzstāda pagaidu dezinficēšanas ierīces, apkalpojošo personālu apgādā ar speciālu aizsargapģērbu, mazgāšanas līdzekļiem, iespēju nomazgāties (dušu), nodrošina ar instrumentiem un materiāliem lietotā ekipējuma attīrīšanai no piesārņojuma, dezinficējamās telpas aprīko ar ventilāciju;

73.1.2. visus nogalināto dzīvnieku liķus dezinficē ar dezinfekcijas šķīdumu;

73.1.3. ja nogalināto dzīvnieku liķi tiek vesti uz augsta riska materiālu pārstrādes uzņēmumu, izmanto noslēdzamus, ūdeni un taukus necauraidīgus, dezinficējamus konteinerus;

73.1.4. pēc nogalināto dzīvnieku liķu aizvešanas uz augsta riska materiālu pārstrādes uzņēmumu visas novietnes daļas un teritoriju, kas ir piesārņota, dezinficē;

73.1.5. visus audus, asinis, kas apkārtējā vidē nokļuvušas nogalināšanas vai pēcnāves patoloģiskās izmeklēšanas laikā, priekšmetus, materiālus un palīglīdzekļus savāc un pārstrādā kopā ar nogalināto dzīvnieku līķiem kā augsta riska materiālus;

73.1.6. uz virsmām uzklātos dezinfekcijas līdzekļus atstāj ne mazāk kā uz 24 stundām;

73.2. veicot pēdējo mazgāšanu un dezinfekciju:

73.2.1. vircu, mēslus un pakaišus dezinficē saskaņā ar šo noteikumu 76.punktu;

73.2.2. netīrumus no visām dezinficējamām virsmām novāc, lietojot mazgāšanas līdzekļus, ko pēc tam noskalo ar ūdeni;

73.2.3. pēc virsmu mazgāšanas ar aukstu ūdeni lieto dezinficējošus šķīdumus;

73.2.4. pēc septiņām dienām visas dezinficētās virsmas atkārtoti mazgā ar attiecīgiem šķīdumiem, skalo ar ūdeni, dezinficē un vēlreiz skalo ar ūdeni.

74. Pakaišu, mēslu un vircas dezinfekcijas laikā:

74.1. mēslus un pakaišus atļauts dezinficēt biotermiski, vispirms tos dezinficējot ar piemērotiem šķīdumiem un atstājot neskartus ne mazāk kā 42 dienas. Šos piesārņotos materiālus atļauts iznīcināt aprokot vai sadedzinot;

74.2. vircu glabā neskartu ne mazāk kā 60 dienas pēc pēdējās piesārņotās kravas atvešanas, izņemot gadījumus, ja virca saskaņā ar amatpersonu norādījumiem ir apstrādāta, nodrošinot vīrusa iznīcināšanu.

XII. Noslēguma jautājums

75. Šo noteikumu 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21. un 22.punkts, 30. un 32.punkta otrajā teikumā, kā arī 10.5., 41.6.3., 46.3., 49.6.3. un 54.3.apakšpunkta otrajā teikumā minētās normas stājas spēkā ar 2004.gada 1.maiju.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no direktīvas 2002/60/EC.

Ministru prezidents

E.Repše

Zemkopības ministrs

M.Roze